

Čtenářská dílna s rodiči

Lenka Veisová

Několikrát do roka dělám společné čtenářské dílny pro děti a rodiče. Tentokrát jsem se inspirovala na semináři *Čteme s nečtenáři a učíme je kriticky myslet* Květou Krüger a Katkou Šafránkovou. Pracovala jsem s knihou Erica Battuta *Vajíčko, vajíčko, vajíčko* (nakladatelství Thovt). Jedná se o vícejazyčnou knihu pro malé čtenáře, která vypráví pěti jazyky (česky, anglicky, německy, francouzsky a rusky) o třech různých vajíčkách v hnízdě, z nichž se vylíhnou tři různobarevní ptáci. Prvním dvěma se třetí, kropenaté vajíčko nelíbí, a tak ho vyhodí z hnízda. Oni sami ale také vypadnou, a to přímo do rybníka. Nakonec je zachrání zrzavý ptáček, který se vylíhne z kropenatého vajíčka.

Nejprve jsem se s dětmi posadila do kruhu na koberec. Uprostřed ležely obrázky ptáčka, hnízda a několik skořápek. Děti měly za úkol přemýšlet, o čem asi bude příběh, který budeme číst. Děti navrhovaly např.: narodí se ptáčci a budou si hledat potravu; ptáček se ztratil; narodí se tři ptáčata; ptáče vypadne z hnízda; ptáčata se budou dohadovat.

V lavicích uspořádaných do „účka“ se posadili rodiče proti svým dětem. Rozdělila jsem děti s rodiči do šesti skupin a rozdala jsem jim obrázky, které měly seřadit tak, jak by mohly na sebe logicky v příběhu navazovat (vytvořit obrázkovou osnovu příběhu). Rodiče byli zatím pouze pozorovatelé.

Když děti ve skupinkách dokončily práci, přečetla jsem s částečnou dramatizací jednoduchý text a děti měly možnost přehodit pořadí obrázků tak, aby to odpovídalo textu. Většina skupinek měla obrázky poskládané správně již před čtením. Pak jsem příběh znovu přečetla a zároveň jsem ukazovala obrázky, jak jdou za sebou. Příběh je psaný jen několika krátkými větami. Požádala jsem pak několik rodičů, aby přečetli příběh v cizích jazycích.

Dětem jsem rozdala prvních několik vět z příběhu o ptáčkově, který vypadl z hnízda: *Včera jsem pomáhala tatínkovi na zahradě zalévat květiny. Najednou jsem uslyšela slabé pípání. Popošla jsem blíž a uviděla jsem malého ptáčka, jak bezmocně leží na zemi.*

Děti měly za úkol domyslet, jak by se zachovaly, kdyby se ocitly v dané situaci. Děti většinou psaly, že by ptáčka nakrmily, daly mu napít, zavolaly by dospělého atd.

Děti spolupracovaly s rodiči. Každý přečetl své pokračování. Pak jsem všem rozdala text o tom, jak se máme zachovat, když najdeme ptáčka, který vypadl z hnízda.

Život mláděte

Ptáčata se vylíhnou v hnízdě. Jak rostou, začne jim v něm být těsno, a tak některá vypadnou, nebo se prostě vydají hledat lepší místo. Ptačí rodiče mládě najdou a dokrmují na zemi. Je to pro ně obtížné a nebezpečné. Mláďata snadno prochladnou a mohou se stát kořistí jiných zvířat. Další nebezpečí číhá v podobě lidí. Ptáci se bojí a mládě nekrmí, to pak umírá hlady. Ptáče na zemi má dva hlavní nepřátele – hlad a chlad. Ptáčata nejsou ještě dostatečně opeřená a rychleji prochladnou. To, jak dlouho ptáče vydrží o hladu, závisí na tom, kolik váží. Chceme-li těmto ohroženým ptáčkům vypadlým z hnízd pomoci, měli bychom vědět: Pokud to jde, přesunout je na nejbližší bezpečné místo tak, aby je rodiče našli. Raději se jich nedotýkáme. A odejdeme z jejich blízkosti, aby se rodiče uklidnili. Nesnažte se mládě krmit, potravu si od vás nevezme, ani neví, že mu dáváte jíst. Pokud uslyšíte ptačí křik poblíž, rozhlédněte se kolem. Třeba uvidíte kočku, která si vyhlídla ptačí hnízdo na stromě. Stačí ji vyplašit, aby dala mláďatům pokoj. Mládě ani rodiče s vámi nebudou spolupracovat. Oni nevědí, že to s nimi myslíte dobře. Vidí ve vás nebezpečí.

Děti spolu s rodiči podtrhávaly barevně v textu, co už věděly, co se dozvěděly nového a jaké „aha“ jim text přinesl. Pak si vyplní tabulku, do které zanesou nejdůležitější informace.

Na závěr jsme si řekli, co nového jsme se dozvěděli a že není jednoduché pomáhat ztraceným mláďatům.

Autorka je učitelka 1. stupně ZŠ v Praze-Kunraticích.

Žáci radí obrázky za sebe.

Práce s textem.

Žáci píšou, jak by pomohli ptáčeti.

S vymýšlením pomohli žákům rodiče.

Vyplněná tabulka, která obsahuje „aha“.

Část obrázkové osnovy příběhu.